

Марія. Малюнок за поемою О. С. Пушкіна «Полтава». 1840. [С.-Петербург]. Папір, акварель, бронза. 24,7 x 20,1. НМТШ, № г-221.

Ліворуч унизу червоною аквареллю авторські дата і підпис: **1840 Шевченко.** На звороті олівцем напис: **T. Schevchenko.**

Художественная газета. – СПб., 1841. – 9 июля. – С. 8.

Айзеншток И. Судьба литературного наследства Т. Г. Шевченко (обзор) / И. Айзеншток // Литературное наследство. – 1935. – № 19–21. – С. 425.

Каталог выставки к 100-летию со дня смерти А. С. Пушкина. – М., 1937. – С. 31.

Шевченко Т. Повне видання творів : [у 16 т.] / За ред. П. Зайцева / Т. Шевченко. – Варшава; Львів : Український науковий інститут, 1937. – Т. 12. – С. 116.

Акварель Т. Г. Шевченко в Пушкинском музее // Советская Украина. – 1938. – 23 декабря.

Базильський М. Заповідник Тараса Шевченка / М. Базильський // Літературна газета. – 1938. – 24 серпня.

Владич Л. Картини і малюнки Т. Г. Шевченка в музеях і приватних збірках / Л. Владич // Літературна газета. – 1938. – 18 жовтня.

Раєвський С. Є. Життя і творчість художника Тараса Шевченка / С. Є. Раєвський; за заг. ред. О. І. Білецького, С. О. Гілярова і С. В. Ткаченка. – Харків : Мистецтво, 1939. – Табл. II.

Смуглый С. В галлерее картин Шевченко / С. Смуглый // Труд. – 1940. – 9 мая.

Т. Г. Шевченко в портретах и иллюстрациях : пособие для учителей средней школы / Сост. М. М. Калаушин; ред. и статьи В. Е. Евгеньева-Максимова, Э. Ф. Голлербаха. – Ленинград : Учпедгиз, 1940. – С. 47.

135-летие со дня рождения Т. Г. Шевченко. Музей великого украинского Кобзаря // Советское искусство. – 1949. – 12 июля.

Выставка изобразительного искусства Украинской ССР: Живопись, скульптура, графика : каталог. – К. : Мистецтво, 1951. – С. 105.

Владич Л., Раевский С. Шевченко-иллюстратор Н. В. Гоголя / Л. Владич, С. Раевский // Искусство. – 1952. – № 2. – С. 55.

Коростин А., Стернин Г. Герои Гоголя в русском изобразительном искусстве XIX века / А. Коростин, Г. Стернин // Литературное наследство. – 1952. – Т. 58. – С. 840.

Трутенъ Є. Наш великий художник / Є. Трутенъ // Вінницька правда. – 1952. – 9 березня.

Белогуб И. Пушкин и украинская литература / И. Белогуб // Луганская правда. – 1959. – 6 июня.

Іваньо І. Великий художник / І. Іваньо // Вітчизна. – 1964. – № 5. – С. 156.

Марголис Ю. Д. Исторические взгляды Т. Г. Шевченко / Ю. Д. Марголис. – Ленинград : Изд-во ЛГУ, 1964. – С. 45, 96.

Прокопенко А. Пушкин и Шевченко / А. Прокопенко // Литературная Россия. – 1964. – 6 марта.

Юбилейная художественная выставка, посвященная 150-летию со дня рождения Т. Г. Шевченко : каталог. – К. : Мистецтво, 1964. – С. 6.

Анісов В., Серeda Є. Від підмайстра до академіка. Нарис про Шевченка-художника / В. Анісов, Є. Серeda. – К. : Мистецтво, 1967. – С. 17, 23.

Державний музей Т. Г. Шевченка : каталог фондів. Вип. 1. Живопись, скульптура, графіка / За ред. К. В. Чумак. – К. : Мистецтво, 1967. – С. 14.

Судак В. О. В класах Академії мистецтв / В. О. Судак // 3 досліджень про Т. Шевченка : збірник. – К. : Дніпро, 1968. – С. 18, 26.

Taras Ševčenko : Výstava o životě a díle. – [Praha, 1968]. – № 7/I.

- Тарас Шевченко** : альбом / авт. вст. ст. та упоряд. Г. П. Паламарчук. – К. : Мистецтво, 1976. – С. 11, 59.
- Шевченківський** словник : у 2 т / АН УРСР, Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка / Ред. кол.: Є. П. Кирилюк та ін. – К. : Головна ред. УРЕ, 1976. – Т. 1. – С. 229.
- Данисько О.** Т. Г. Шевченко і Полтава / О. Данисько // Зоря Полтавщини. – 1977. – 10 березня.
- Степовик Д. В.** Українське мистецтво першої половини XIX століття: нариси з історії українського мистецтва / Д. В. Степовик. – К. : Мистецтво, 1982. – С. 130.
- Жаборюк А. А.** Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині XIX століття / А. А. Жаборюк. – К.; Одеса : Вища школа, 1983. – С. 81.
- Яцюк В.** Шевченкова акварель «Марія» / В. Яцюк // Образотворче мистецтво. – 1983. – № 2. – С. 23–24.
- Судак В.** Шевченко і російський видавець К. Т. Солдатыонов / В. Судак // В сім'ї вольній, новій: Шевченківський збірник. Вип. 3. – К. : Радянський письменник, 1986. – С. 252–264.
- Шевченко-художник** : каталог виставки. До 170-річчя з дня народження. – К., 1986. – С. 8.
- Танана Р.** Два генії / Р. Танана // Кіровоградська правда. – 1987. – 8 березня.
- Рябініна І.** «Марія» / І. Рябініна // Соціалістична культура. – 1988. – № 3. – С. 2.
- Судак В.** Сторінки діяльності Т. Г. Шевченка-ілюстратора / В. Судак // Народна творчість та етнографія. – 1989. – № 1. – С. 3–4.
- Яременко В.** Тарас Шевченко про святощі української родини / В. Яременко // Народна творчість та етнографія. – 1999. – № 2–3. – С. 80–92.
- Національний музей Тараса Шевченка** : [альбом] / Упоряд.: Т. Андрущенко, С. Гальченко. – К. : Мистецтво, 2002. – С. 37, 199.
- Оливо Г.** Проблеми сучасного вивчення творчості Тараса Шевченка у школі / Г. Оливо // Т. Г. Шевченко і світова культура: Всеукраїнська науково-методична конференція. Матеріали конференції 26–28 лютого 2004 року, м. Сімферополь. – К. : Грамота, 2004. – С. 107–113.
- Історія української культури** : у 5 т. / голов. ред. Б. Є. Патон; НАН України. – К. : Наукова думка, 2005. – Т. 4, кн. 2. Українська культура другої половини XIX століття. – С. 1045.
- Шевченко Т.** Повне зібрання творів : у 12 т. / Т. Шевченко; голова ред. кол. М. Г. Жулинський; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наукова думка, 2005. – Т. 7. Мистецька спадщина. Живопис і графіка. 1830–1843. – С. 72–73, 378–379.
- Генералюк Л.** Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва / Л. Генералюк; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наукова думка, 2008. – С. 90, 142, 374, 375, 378–379, 381.
- Генералюк Л.** Чи ілюстрував Шевченко «Полтаву» Пушкіна? (спостереження в руслі взаємодії літератури й образотворчого мистецтва) / Л. Генералюк // Образотворче мистецтво. – 2008. – № 1. – С. 54–57.
- Овсійчук В.** Мистецька спадщина Тараса Шевченка у контексті європейської художньої культури / В. Овсійчук. – Львів : Ін-т народознавства НАН України, 2008. – С. 20–21.
- Кузьминець О., Довбня В., Щербатюк В.** Вплив творчості Т. Шевченка на формування ідеї української державності / О. Кузьминець, В. Довбня, В. Щербатюк // Шевченків край: історико-етнографічне дослідження / В. М. Щербатюк [та ін.]; відп. ред. та упоряд. В. М. Щербатюк. – К. : Наукова думка, 2009. – С. 40–55.
- Мойсеїв І.** Космос Тараса Шевченка: поезія, проза, образотворчість. Культурологічне дослідження семантики і числокодів / І. Мойсеїв. – К. : УкрСІЧ, 2009. – С. 46.

Ротач П. Полтавська Шевченкіана: Спроба обласної (крайової) Шевченківської енциклопедії : у 2 кн. / П. Ротач. – Полтава : Дивосвіт, 2009. – Кн. 2. – С. 78–79, 233.

Гриценко І., Короткий В., Томенко М. Петро Християнович Вітгенштейн / І. Гриценко, В. Короткий, М. Томенко. – К. : Либідь, 2012. – С. 84.

Мойсеїв І. «Незбагненна божественна таємниця...». Філософія в мистецтві Т. Шевченка. Лекції, студії / І. Мойсеїв. – К. : УкрСІЧ, 2013. – С. 13.

Симоненко Р., Берестенко В. Тарас Шевченко та його доба : у 3 т. / Р. Симоненко, В. Берестенко. – Харків : Фоліо, 2013. – Т. 1. – С. 147.

Тарас Шевченко. Мистецька спадщина / Передне сл. Д. Стуса, Т. Чуйко; наук. комент. та упоряд. Ю. Шиленко [та ін.]. – К. : Мистецтво, 2013. – С. 264. – № 13.

Шевченківська енциклопедія : в 6 т. / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка; редкол.: М. Г. Жулинський (гол.) [та ін.]. – К., 2013. – Т. 4: М–Па. – С. 85–86.

Шевченко-художник. Бібліографічний покажчик (1839–2012) : у 2 т. / Упоряд.: Н. І. Орлова, Л. І. Буряк, Б. А. Короленко. – Т. 1. – К. : ДП НВЦ «Пріоритети», 2013. – 434 с.

Шляхами Великого Кобзаря : атлас / [упоряд.: Л. М. Веклич, Н. О. Крижова; авт. текстів: О. В. Білоконь та ін.; відп. ред. Н. О. Крижова]. – К. : ДНВП «Картографія», 2013. – С. 23.

Тарас Шевченко: І слово вічнеє, і образ невідцвітний... / Вст. сл.: Д. В. Стус; Упоряд.: К. В. Барановська, І. І. Кізема, Т. П. Чуйко, Ю. А. Шиленко. – К. : «Символ-Т», 2014. – С. 42–43.